

TRIBUNAL DE COMPTES D'ANDORRA

Informe relatiu als treballs de fiscalització
corresponents al tancament de l'exercici 2008

FORCES ELÈCTRIQUES D'ANDORRA

Desembre del 2009

ÍNDEX

1. INTRODUCCIÓ	3
1.1. Objecte i abast	3
1.2. Metodologia	3
1.3. Marc jurídic	4
1.4. Organització i control intern	4
1.5. Limitacions a l'abast	5
2. FISCALITZACIÓ REALITZADA	6
2.1. Pressupost de l'exercici	6
2.1.1. Pressupost inicial	6
2.1.2. Modificacions pressupostàries	7
2.2. Liquidació del pressupost	9
2.2.1. Ingressos patrimonials	10
2.2.2. Despeses de personal	11
2.2.3. Despeses en béns corrents i serveis	12
2.2.4. Inversions reals	13
2.2.5. Transferències de capital	13
2.2.6. Actius financers	14
2.3. Balanç i Resultat economicopatrimonial	15
2.3.1. Immobilitzat	24
2.3.2. Immobilitzat financer	25
2.3.3. Existències	26
2.3.4. Deutors	27
2.3.5. Inversions financeres temporals	27
2.3.6. Tresoreria i comptes financers	28
2.3.7. Fons propis	28
2.3.8. Ingressos a distribuir en diversos exercicis	29
2.3.9. Provisions per riscos i despeses	29
2.3.10. Deutes a llarg termini	29
2.3.11. Creditors a curt termini	30
2.4. Romanent de tresoreria	31
2.5. Contractació pública	33
3. OBSERVACIONS I RECOMANACIONS	34
4. OBSERVACIONS I RECOMANACIONS D'ANYS ANTERIORS	34
5. CONCLUSIONS	35
6. AL·LEGACIONS	36
7. OBSERVACIONS COMPLEMENTÀRIES	41

1. INTRODUCCIÓ

1.1. Objecte i abast

D'acord amb l'art. 1 de la Llei del Tribunal de Comptes, de 13 d'abril de 2000, correspon a aquest Òrgan la fiscalització externa de la gestió econòmica, financera i comptable de l'administració pública, integrada, entre d'altres, per Forces Elèctriques d'Andorra (en endavant FEDA).

L'auditoria de FEDA forma part dels treballs de fiscalització per a l'exercici 2008, d'acord amb les competències que té atribuïdes aquest Tribunal.

Aquesta actuació suposa la realització d'una auditoria de regularitat (financera i de compliment) de l'activitat economicofinancera de l'esmentada entitat, desenvolupada en l'exercici 2008.

La liquidació de comptes de FEDA corresponent a l'exercici 2008 objecte d'aquesta fiscalització va ser lliurada al Tribunal de Comptes el 31 de març de 2009 i consta, entre altres, de la liquidació del pressupost, gestió comptable de tresoreria, gestió comptable del patrimoni, balanç, compte del resultat economicopatrimonial i memòria, que inclou el quadre de finançament amb la nota conciliant el resultat comptable de l'exercici amb els recursos procedents de les operacions, i el romanent de tresoreria.

Aquesta documentació anava acompanyada d'un informe d'auditoria encarregat per la pròpia entitat.

1.2. Metodologia

El treball s'ha realitzat d'acord amb els Principis i Normes d'Auditoria del Sector Públic, i ha consistit en la realització d'aquelles proves selectives i revisions de procediments que s'han considerat necessàries en cada cas per a l'examen de les diferents àrees.

L'actuació portada a terme ha estat una fiscalització de regularitat, que inclou una fiscalització de legalitat o compliment i una fiscalització financera, amb els següents objectius:

- Verificar si l'activitat economicofinancera de FEDA s'ha desenvolupat de conformitat amb les normes, disposicions i directrius que li són d'aplicació.
- Verificar si els comptes anuals i altres estats financers de FEDA expressen la imatge fidel del patrimoni, de la situació financera, del resultat economicopatrimonial i de l'execució del pressupost, i que la informació economicofinancera es presenti d'acord als principis comptables que li són d'aplicació.

No obstant això, en la mesura que s'han detectat en la fiscalització, en l'informe es posen de manifest incidències i conclusions que tenen a veure amb la gestió, és a dir, que indiquen si la gestió economicofinancera s'ha portat a terme amb criteris d'eficàcia, eficiència i economia.

Han estat objecte de la present fiscalització els fets generats per FEDA en l'exercici 2008 encara que, quan ha calgut per tenir incidència en l'exercici fiscalitzat, també ho han estat els d'exercicis anteriors i posteriors, abordant tant els aspectes comptables i pressupostaris com els patrimonials, així com els d'organització i control intern existents

en l'entitat. Al mateix temps, també s'ha verificat si es compleix amb la legalitat vigent en la gestió dels recursos públics.

No s'han portat a terme procediments específics, tendents a localitzar fets posteriors que poguessin afectar l'exercici auditat. No obstant això, en aquells casos en els quals s'ha comptat amb evidència d'algun tipus, originada amb posterioritat a la data de tancament dels exercicis, s'ha fet referència als mateixos en l'informe.

El treball de camp a les dependències de l'ens auditat va concloure el 15 de desembre de 2009.

1.3. Marc jurídic

La legislació que regula l'activitat economicofinancera, pressupostària i comptable de FEDA en el període fiscalitzat es conté, fonamentalment, en les següents disposicions:

- Llei de creació de FEDA, de 14 de gener de 1988, i modificacions posteriors
- Codi de l'Administració, de 29 de març de 1989
- Llei del cànon sobre el consum d'electricitat i telèfon, de 5 d'abril de 1994 i modificacions posteriors.
- Llei general de les finances públiques, de 19 de desembre de 1996
- Decret de 27 de gener de 1999 pel qual s'aprova el Pla general de la comptabilitat pública
- Llei de contractació pública, de 9 de novembre de 2000
- Llei 1/2008, del 10 de gener, del pressupost per a l'exercici 2008

1.4. Organització i control intern

El control intern és un procés integral de l'organització, responsabilitat dels òrgans de govern i direcció de l'entitat, dissenyat per afrontar els riscos i per aportar una seguretat raonable de que en la consecució de la missió de l'ens s'assoleixen els objectius de:

- Execució ordenada ètica, econòmica, eficient i efectiva de les operacions
- Compliment de les obligacions de responsabilitat
- Compliment de les lleis i regulació aplicable
- Salvaguarda dels recursos per evitar pèrdues, mal ús o danys

En els treballs de fiscalització s'ha estudiat i avaluat aquells procediments del control intern que hem considerat necessaris atenent l'abast i la naturalesa del treball, sense que l'esmentat estudi hagi pretès identificar necessàriament totes les debilitats que puguin existir, motiu pel qual no expressem una opinió sobre el sistema de control intern de l'entitat. No obstant això, en el transcurs de l'informe es detallen aquelles observacions i recomanacions que han de possibilitar la millora dels procediments de control intern de l'entitat.

Els òrgans de govern de FEDA són el Consell d'Administració i el director.

La gestió financera i pressupostària és responsabilitat del director d'administració i finances, juntament amb la cap de comptabilitat, la tècnica de control de gestió.

Està sotmès a control financer en els termes establerts pels articles 39 i concordants de la Llei general de les finances públiques. Aquest control es dut a terme per part de la intervenció delegada del Govern.

Utilitza un aplicatiu pressupostari i comptable pel registre de les operacions economicofinanceres.

1.5. Limitacions a l'abast

En el desenvolupament del treball s'han posat de manifest les següents limitacions:

- FEDA, en el seu retiment de comptes, no presenta la totalitat de la informació requerida pels articles 14 i 48 de la LGFP:
 - Respecte de la gestió comptable dels ingressos no aporta els detalls sobre les fases de cobrament de les operacions de l'estat d'ingressos del pressupost.
 - Respecte de la gestió comptable de despeses no aporta els detalls de la fase de pagament de l'estat de despeses del pressupost.

2. FISCALITZACIÓ REALITZADA

2.1. Pressupost de l'exercici

2.1.1. Pressupost inicial

El pressupost inicial de l'exercici presenta les següent xifres a nivell de capítols:

CAPÍTOL	IMPORT	CAPÍTOL	IMPORT
<u>DESPESES</u>		<u>INGRESSOS</u>	
1 Despeses de personal	5.284.681	1 Impostos directes	-
2 Consums de béns corrents	28.254.709	2 Impostos indirectes	-
3 Despeses financeres	325.000	3 Taxes i altres ingressos	-
4 Transferències corrents	-	4 Transferències corrents	-
		5 Ingressos patrimonials	54.782.649
Despeses de funcionament	33.864.390	Ingressos de funcionament	54.782.649
6 Inversions reals	36.275.521	6 Venda d'inversions	-
7 Transferències de capital	4.169.909	7 Transferències de capital	-
8 Actius financers	-	8 Romanent de tresoreria	9.402.390
9 Passius financers	93.899	9 Passius financers	10.218.680
Despeses de capital	40.539.329	Ingressos de capital	19.621.070
Total pressupost de despeses	74.403.719	Total pressupost d'ingressos	74.403.719

Font: Elaboració pròpia segons informació continguda a la Llei 1/2008, del pressupost del 2008
(Imports en euros)

De la revisió efectuada es desprèn la següent observació:

Actius financers

FEDA utilitza els romanents de tresoreria com a mecanisme per tal d'anivellar el pressupost de l'ens a la fase d'aprovació del pressupost. En aquest sentit, el pressupost de 2008 s'ha anivellat amb 9.402 milers d'euros per aquest concepte.

Aquest concepte no pot ser utilitzat com a partida d'anivellament del pressupost, donat que, per poder ser quantificat, requereix que prèviament s'hagi procedit a liquidar el pressupost de l'exercici anterior, situació que es donarà amb posterioritat a l'aprovació de les previsions pressupostàries.

No obstant l'anterior, l'import del romanent de tresoreria retut a 31 de desembre de 2007 ascendia a un total de 19.586 milers d'euros, molt per sobre de l'import emprat per l'entitat com a via d'anivellament del pressupost.

2.1.2. Modificacions pressupostàries

El quadre següent resumeix les modificacions pressupostàries que s'han tramitat durant l'exercici, que han donat lloc a les previsions definitives que s'han liquidat:

Estat de despeses i ingressos del pressupost

Imputació pressupost	Pressupost inicial 2008	Reconduïts	Modificacions	Pressupost final 2008
Despeses de personal	5.284.681	85.740	30.000	5.400.421
Despeses corrents	28.254.709	934.951	1.584.219	30.773.878
Despeses financeres	-	-	-	-
Inversions reals	36.275.521	36.493.108	257.560	73.026.189
Transferències de capital	4.169.909	-	2.695.931	6.865.840
Actius financers	-	-	263.176	263.176
Passius financers	93.899	-	44.905	138.804
Total despeses	74.078.719	37.513.799	4.875.791	116.468.308
Ingressos patrimonials	54.782.648	-	1.710.383	56.493.031
Passius financers	218.682	-	31.926	250.608
Total ingressos	55.001.330	-	1.742.309	56.743.639
TOTAL PRESSUPOST SUPERÀVIT (DÈFICIT)	-19.077.389	-37.513.799	-3.133.482	-59.724.669

Font: FEDA
(Imports en euros)

De la revisió efectuada s'han posat de manifest les següents incidències:

Dèficit de finançament de les modificacions pressupostàries

FEDA incorpora al pressupost de l'exercici 2008 dotacions pressupostàries d'exercicis anteriors corresponents a compromisos de despesa reconduïts, per un import de 37.513.799 euros. Per aquesta incorporació, així com per altres modificacions pressupostàries per import de 3.133.482 euros, no s'ha enregistrat a l'estat d'ingressos del pressupost la font de finançament utilitzada.

De ser interpretat que aquestes modificacions es financen amb romanent de tresoreria de l'exercici anterior, aquest resulta insuficient en 30.463.420 euros pel que el pressupost de l'exercici resultaria desnivellat en aquesta quantia, provocant un dèficit en les previsions pressupostàries per aquest import. El quadre següent resumeix el que s'indica:

Descripció	Imports
Romanent de tresoreria de l'exercici 2007	19.586.251
Romanent de tresoreria per a finançar el pressupost inicial	9.402.390
Romanent de tresoreria per a finançar la incorporació de romanents	37.513.799
Romanent de tresoreria per a finançar modificacions pressupostàries	3.133.482
Romanent de tresoreria necessari per a finançar la totalitat dels crèdits	50.049.671
Dèficit de finançament de les previsions definitives	-30.463.420

Font: Elaboració pròpia a partir d'informació de FEDA
(Imports en euros)

Crèdits reconduïts d'exercicis anteriors al 2007

L'article 15.4 B)d) de la LGFP permet que puguin ser incorporats a l'exercici següent *"crèdits pressupostaris que emparin compromisos de despesa corrent concrets i que, per causes justificades, no s'hagin pogut realitzar durant el propi exercici"*.

En conseqüència, els crèdits que financen els compromisos de despesa corrent adquirits en un exercici poden ser incorporats, justificadament, a l'exercici següent d'aquell en el que s'han compromès.

En anys anteriors FEDA seguia la pràctica d'incorporar a l'exercici el conjunt de crèdits pressupostaris que finançaven compromisos de despesa corrent, tant aquells que el compromís dels quals s'havia adquirit en l'exercici immediat precedent com aquells que s'havien adquirit en anys anteriors a aquests, no respectant les limitacions imposades per l'article referit de la LGFP.

De les mostres revisades, s'han observat que segueixen figurant com a crèdits reconduïts per a finançar compromisos de despesa corrent alguns que provenen de l'exercici 2006:

CRÈDITS RECONDUÏTS EXERCICIS ANTERIORS 2007				
Núm. comanda	Posició pressupostària	Proveïdor	Data entrega comanda	Compromès real
4500005947	22760	39214	16/01/2006	9.200,00
4500006999	21340	37320	19/12/2006	36.919,80
4500007040	21210	30746	28/12/2006	34.801,52
			Total	80.921,32

Font: Elaboració pròpia a partir d'informació de FEDA
(Imports en euros)

2.2. Liquidació del pressupost

El resum dels imports retuts per l'entitat es recullen en el quadre següent:

Imputació pressupost	Pressupost definitiu	Autoritzat	Compromès	Realitzat 2008	Liquidació Real / Press 2008	Realitzat 2007	Variació realitzat 2008-2007
Despeses de personal	5.400.421	4.984.821	4.984.821	4.922.541	91,15%	4.663.928	5,55%
Despeses corrents	30.773.878	30.185.007	30.159.171	28.866.628	93,80%	26.737.923	7,96%
Despeses financeres	-	-	-	-	-	69	-100,00%
Inversions reals	73.026.189	67.988.922	67.613.983	35.312.610	48,36%	15.373.140	129,70%
Transferències de capital	6.865.840	6.865.840	6.865.840	6.865.840	100,00%	3.616.798	89,83%
Actius financers	263.176	263.176	263.176	263.176	100,00%	-	-
Passius financers	138.804	138.545	138.545	138.545	99,81%	129.152	7,27%
Total despeses	116.468.308	110.426.313	110.025.537	76.369.340	65,57%	50.521.010	51,16%
Ingressos patrimonials	56.493.031	52.813.301	52.813.301	52.813.301	93,49%	51.032.304	3,49%
Passius financers	250.608	250.608	250.608	250.608	100,00%	219.418	14,22%
Total ingressos	56.743.639	53.063.909	53.063.909	53.063.909	93,52%	51.251.722	3,54%
TOTAL PRESSUPOST SUPERÀVIT (DÈFICIT)	-59.724.669	-57.362.404	-56.961.628	-23.305.431	39,02%	730.712	-3.289,41%

Font: Elaboració pròpia a partir d'informació de FEDA (Imports en euros)

De la revisió de la liquidació pressupostària en deriven les següents observacions:

Liquidació pressupostària

La LGFP preveu, en el marc del principi d'annualitat, incloure en la liquidació del pressupost:

- Els drets i les obligacions liquidats durant l'exercici encara que procedeixin d'ingressos i despeses autoritzats en exercicis anteriors, podent-se efectuar actes administratius de liquidació fins a 31 de gener de 2009, sempre que corresponguin a ingressos i despeses generades fins a 31 de desembre de 2008.
- Igualment, preveu incloure els drets cobrats i les obligacions pagades fins a 31 de gener de 2009, sempre que corresponguin a ingressos i despeses generades fins a 31 de desembre de 2008.

En aquest sentit, cal esmentar que FEDA no inclou en la seva liquidació pressupostària la informació relativa als drets i les despeses de l'exercici 2008 que s'han cobrat i pagat fins a 31 de gener de 2009. Tampoc no inclou informació referent als cobraments i pagaments efectuats fins a 31 de desembre de 2008.

Dèficit de les previsions pressupostàries inicials

En la liquidació del pressupost que presenta FEDA, el pressupost inicial es troba desnivellat en la quantitat de 19.077.390 euros. Aquest desnivellament, inexistent a la Llei aprovatòria, obeeix a la no inclusió del recurs anivellador dels 10.000.000 d'euros de finançament aliè, a la no inclusió de l'import de 9.402.390 d'euros del romanent de tresoreria previsional, i a la no inclusió de la partida prevista de despeses financeres de 325.000 euros.

	Pressupost inicial FEDA 2008		Diferència
	s/ Llei 1/2008 del pressupost 2008	s/ Liquidació presentada per FEDA	
Despeses			
Despeses de personal	5.284.681	5.284.681	-
Despeses corrents	28.254.709	28.254.709	-
Despeses financeres	325.000	-	325.000
Inversions reals	36.275.521	36.275.521	-
Transferències de capital	4.169.909	4.169.909	-
Actius financers	-	-	-
Passius financers	93.900	93.899	-
Total despeses	74.403.720	74.078.719	325.000
Ingressos			
Ingressos patrimonials	-54.782.648	-54.782.648	-
Actius financers	-9.402.390	-	-9.402.390
Passius financers	-10.218.682	-218.682	-10.000.000
Total ingressos	-74.403.720	-55.001.330	-19.402.390
TOTAL PRESSUPOST (DÈFICIT)	-	19.077.390	-19.077.390

Font: Elaboració pròpia segons informació continguda a la Llei 1/2008 del pressupost del 2008 i segons la liquidació presentada per FEDA
(Imports en euros)

2.2.1. Ingressos patrimonials

Al tancament de l'exercici 2008, la liquidació del pressupost del capítol d'ingressos patrimonials presentava el següent resum:

Ingressos patrimonials	Pressupost inicial 2008	Reconduïts	Modificacions	(1) Pressupost final 2008	(2) Realitzat 2008	Variació (3) = (2) - (1)	% execució (2)/(1)
Venda energia	51.943.631	-	1.155.887	53.099.518	49.956.347	3.143.171	94,08%
Financers	364.643	-	466.360	831.003	831.003	-	100,00%
Prestació serveis	2.416.384	-	79.461	2.495.845	1.959.286	536.559	78,50%
Altres ingressos	57.991	-	8.675	66.666	66.666	-	100,00%
Total	54.782.648	-	1.710.383	56.493.031	52.813.301	3.679.730	93,49%

Font: Elaboració pròpia a partir d'informació de FEDA
(Imports en euros)

De la revisió d'aquest apartat en deriva la següent observació:

Cànon sobre el consum d'electricitat de les empreses distribuïdores

L'apartat 2 de l'article 9 de la Llei del cànon sobre el consum d'electricitat i telèfon, de 5 d'abril del 1994 estableix:

2. El cànon corresponent al consum d'energia elèctrica dels abonats que rebin subministraments d'entitats de distribució diferents de Forces Elèctriques d'Andorra (FEDA) l'ha de satisfer el consumidor final a aquestes entitats que, alhora, l'han d'abonar a Forces Elèctriques d'Andorra (FEDA) junt amb les liquidacions periòdiques corresponents al subministrament d'energia elèctrica; posteriorment el cànon s'ha de liquidar al Ministeri de Finances.

A la pràctica, FEDA factura a les distribuïdores una estimació del cànon que aquestes li hauran de satisfer, havent-se d'efectuar posteriorment una liquidació dels cànon que les distribuïdores han facturat realment als seus clients per compensar les possibles diferències. No obstant això, no totes les distribuïdores practiquen aquesta liquidació i, per les que ho fan, la liquidació no conté informació suficient per permetre contrastar la veracitat dels imports declarats.

En conseqüència, no es possible determinar la raonabilitat dels imports que figuren liquidats a les empreses distribuïdores i no és possible garantir que s'han ingressat a l'erari públic la totalitat dels cànon liquidats.

2.2.2. Despeses de personal

La liquidació del pressupost del present capítol es resumeix en el quadre adjunt:

Despeses de personal	Pressupost inicial 2008	Reconduïts	Modif	(1) Pressupost final 2008	(2) Liquidat 2008	Variació (3)= 2)-(1)	% execució (2) / (1)
Remuneracions personal contractual	4.356.396	-	30.000	4.386.396	4.133.020	-253.376	94,22%
Remuneracions personal eventual	12.000	-	-	12.000	9.869	-2.131	82,24%
Quotes seguretat social	567.892	-	-	567.892	559.618	-8.274	98,54%
Prestacions socials	96.044	-	-	96.044	94.075	-1.969	97,95%
Despeses socials del personal	252.350	85.740	-	338.090	125.959	-212.131	37,26%
Total	5.284.681	85.740	30.000	5.400.421	4.922.541	-477.880	91,15%

Font: Elaboració pròpia a partir d'informació de FEDA
(Imports en euros)

2.2.3. Despeses en béns corrents i serveis

El resum de les operacions que s'han registrat en el transcurs de l'exercici és el següent:

Consum de béns corrents	Pressupost inicial 2008	Reconduïts	Modif	(1) Pressupost final 2008	(2) Liquidat 2008	Variació (3) = (2) - (1)	% execució (2) / (1)
Lloguers terrenys	6.400	-	-	6.400	5.600	-800	87,50%
Lloguer edificis	35.000	-	-	35.000	25.652	-9.348	73,29%
Lloguer equipaments	-	-	-	-	-	-	-
Reparació edificis i altres construccions	970.000	222.164	-115.800	1.076.364	915.644	-160.719	85,07%
Reparacions maquinària, instal·lacions i equipament	1.359.200	126.671	559.062	2.044.932	968.680	-1.076.253	47,37%
Material transport	35.000	-	12.500	47.500	28.891	-18.609	60,82%
Reparacions mobiliari i estris	3.000	-	-	3.000	-	-3.000	-
Reparacions equipaments informàtics	294.000	155.524	-	449.524	233.554	-215.970	51,96%
Material d'oficina	167.760	2.038	-10.100	159.699	126.938	-32.761	79,49%
Subministraments	77.477	3.853	-2.107	79.222	61.964	-17.258	78,22%
Comunicacions	181.500	-	24.107	205.607	205.505	-103	99,95%
Transport	16.500	-	-100	16.400	9.256	-7.144	56,44%
Primes d'assegurances	405.838	-	1.704	407.542	325.198	-82.344	79,79%
Tributs	3.193	-	9.800	12.993	12.285	-708	94,55%
Altres serveis	639.663	149.269	-97.769	691.163	641.796	-49.368	92,86%
Treballs realitzats per altres empreses	570.000	275.432	-323.500	521.932	321.535	-200.397	61,60%
Subministrament vendes tercers	23.460.253	-	1.526.422	24.986.675	24.966.118	-20.557	99,92%
Dietes	4.000	-	-	4.000	266	-3.734	6,65%
Locomoció	25.925	-	-	25.925	17.748	-8.177	68,46%
Total	28.254.709	934.951	1.584.219	30.773.878	28.866.628	-1.907.250	93,80%

Font: Elaboració pròpia a partir d'informació de FEDA
(Imports en euros)

2.2.4. Inversions reals

El resum de les operacions pressupostàries de les inversions que s'han produït durant l'exercici fiscalitzat és el següent:

Inversions reals	Pressupost inicial 2008	Reconduïts	Modificacions	(1) Pressupost final 2008	(2) Liquidat 2008	Variació (3)=(2)-(1)	% execució (2)/(1)
Terrenys i béns naturals	-	267.196	48.800	315.996	284.451	-31.545	90,02%
Edificis i altres construccions	7.556.000	2.205.088	7.225.200	16.986.288	14.644.542	-2.341.746	86,21%
Maquinària, instal·lacions i equipaments	27.839.521	30.905.702	-7.050.440	51.694.783	19.473.386	-32.221.397	37,67%
Material de transport	60.000	-	34.000	94.000	56.039	-37.961	59,62%
Mobiliari i material oficina	20.000	-	-	20.000	4.461	-15.539	22,31%
Material informàtic	200.000	214.214	-	414.214	336.811	-77.403	81,31%
Altres	-	-	-	-	-	-	-
Inversions noves	35.675.521	33.592.200	257.560	69.525.281	34.799.690	-34.725.591	50,05%
Inversions immaterials	600.000	2.900.907	-	3.500.907	512.920	-2.987.988	14,65%
Total inversions reals	36.275.521	36.493.108	257.560	73.026.189	35.512.610	-37.713.579	48,63%

Font: Elaboració pròpia a partir d'informació de FEDA
(Imports en euros)

2.2.5. Transferències de capital

Els imports pressupostats i liquidats al tancament de l'exercici són:

Transferències de capital	Pressupost inicial 2008	Reconduïts	Modif	(1) Pressupost final 2008	(2) Liquidat 2008	Variació (3)=(2)-(1)	% execució (2) / (1)
Dividends	4.169.909	-	2.695.931	6.865.840	6.865.840	-	100,00%
Total	4.169.909	-	2.695.931	6.865.840	6.865.840	-	100,00%

Font: Elaboració pròpia a partir d'informació de FEDA
(Imports en euros)

2.2.6. Actius financers

El resum dels imports retuts en el període fiscalitzat és:

Actius financers	Pressupost inicial 2008	Reconduïts	Modif	(1) Pressupost final 2008	(2) Liquidat 2008	Variació (3)=(2)-(1)	% execució (2) / (1)
Compra d'accions	-	-	263.176	263.176	263.176	-	100,00%
Total	-	-	263.176	263.176	263.176	-	100,00%

Font: Elaboració pròpia a partir d'informació de FEDA
(Imports en euros)

2.3. Balanç i Resultat economicopatrimonial

Balanç

ACTIU	31/12/2008	31/12/2007
A) IMMOBILITZAT	117.713.036	86.235.281
II. Immobilitzacions immaterials	1.818.280	1.000.255
1. Immobilitzacions immaterials	8.440.123	7.074.291
6. Amortitzacions	-6.621.843	-6.074.036
III. Immobilitzacions materials	113.382.564	82.986.010
1. Terrenys i construccions	52.558.645	38.430.089
2. Instal·lacions tècniques i maquinària	130.172.371	112.870.681
3. Utillatge i mobiliari	-	-
4. Altre immobilitzat	3.098.394	2.662.619
5. Amortitzacions	-72.446.846	-70.977.379
V. Inversions financeres permanents	2.512.192	2.249.016
1. Cartera de valors	2.512.192	2.249.016
4. Provisions	-	-
B) DESPESES A DISTRIBUIR	1 076 158	1 173 324
C) ACTIU CIRCULANT	16.103.284	35.329.530
I. Existències	1.600.623	2.165.868
1. Comercials	1.600.623	2.165.868
6. Provisions	-	-
II. Deutors	5.027.851	4.470.509
1. Deutors pressupostaris	5.027.851	4.470.509
III. Inversions financeres temporals	5.650.000	25.840.000
1. Cartera de valors a curt termini	5.650.000	25.840.000
IV. Tresoreria	3.821.916	2.733.596
V. Ajustaments per periodificació	2.895	119.558
TOTAL ACTIU	134.892.478	122.738.135

PASSIU	31/12/2008	31/12/2007
A) FONS PROPIS	104.816.289	97.649.232
III. Resultats d'exercicis anteriors	93.783.392	84.763.098
1. Resultats positius d'exercicis anteriors	93.783.392	84.763.098
IV. Resultats de l'exercici	11.032.896	12.886.135
B) INGRESSOS A DISTRIBUIR	9.806.838	8.905.191
C) PROVISIONS PER A RISCOS I DESPESES	3.041.003	2.826.669
D) CREDITORS A LLARG TERMINI	1.055.432	916.880
II. Altres deutes a llarg termini	1.055.432	916.880
4. Fiances i dipòsits rebuts a llarg termini	1.055.432	916.880
E) CREDITORS A CURT TERMINI	16.172.916	12.440.163
III. Creditors	15.917.497	11.758.909
1. Creditors pressupostaris	10.754.254	10.007.385
2. Creditors no pressupostaris	-	-
3. Creditors per administració de recursos per compte	2.163.243	1.751.524
4. Dividends a pagar	3.000.000	-
IV. Ajustaments per periodificació	255.419	681.254
TOTAL PASSIU	134.892.478	122.738.135

Font: FEDA
(Imports en euros)

Compte del resultat economicopatrimonial

	Realitzat 2008	Pressupostat 2008	Realitzat 2007	Variació Real/Press 2008	Variació Realitzat 2008/2007
A) DESPESES	40.233.302	41.607.439	40.177.529	-3,3%	0,1%
1. Reducció d'existències de productes acabats i en curs de fabricació	565.245	-	-	-	-
2. Aprovisionaments	25.845.946	24.585.253	24.957.995	5,1%	3,6%
a) Consum de mercaderies	25.845.946	24.585.253	24.957.995	5,1%	3,6%
3. Despeses de gestió ordinària, de funcionament dels serveis i de prestacions socials	13.790.208	17.022.187	14.945.185	-19,0%	-7,7%
a) Despeses de personal	4.871.851	5.218.638	4.620.522	-6,6%	5,4%
a1) Sous, salaris i similars	4.312.234	4.650.746	4.092.061	-7,3%	5,4%
a2) Càrregues socials	559.618	567.892	528.461	-1,5%	5,9%
b) Prestacions socials	72.562	80.538	232.359	-9,9%	-68,8%
c) Dotacions per a amortitzacions d'immobilitzat i variacions de fons de provisió per a reparacions	4.901.954	6.612.480	6.677.655	-25,9%	-26,6%
c1) Dotacions per a amortitzacions	4.611.954	6.612.480	6.417.655	-30,3%	-28,1%
c2) Variació de provisió per a reparacions	290.000	-	260.000	0,0%	11,5%
e) Altres despeses de gestió	3.924.343	4.764.456	3.399.142	-17,6%	15,5%
e1) Serveis exteriors	3.885.569	4.761.263	3.382.564	-18,4%	14,9%
e2) Tributs	12.285	3.193	3.356	284,7%	266,0%
e3) Altres despeses de gestió corrent	26.489	-	13.221	-	100,4%
f) Despeses financeres i assimilables	19.498	346.075	15.508	-94,4%	25,7%
f1) Per deutes	-	325.000	-	-	-
f3) Altres despeses financeres	19.498	21.075	15.508	-	25,7%
5. Pèrdues i despeses extraordinàries	31.904	-	274.349	100,0%	-88,4%
c) Despeses extraordinàries	31.904	-	274.349	100,0%	-88,4%
Benefici	14.032.896	14.289.648	12.886.135	-1,8%	8,9%

	Realitzat 2008	Pressupostat 2008	Realitzat 2007	Variació Real/Press 2008	Variació Realitzat 2008/2007
B) INGRESSOS	54.266.199	55.897.088	53.063.663	-2,9%	2,3%
1. Vendes i prestacions de serveis	51.429.175	54 042 444	49.155.528	-4,8%	4,6%
a) Vendes	50.740.754	52 022 025	47.683.576	-2,5%	6,4%
b) Prestació de serveis	688.421	2 020 419	1.471.952	-65,9%	-53,2%
2. Augment d'existències de productes acabats i en curs de fabricació	-	-	635.358	-	-
4. Altres ingressos en gestió ordinària	2.790.450	1.854.643	3.221.692	50,5%	-13,4%
b) Treballs realitzats per a l'entitat	1.959.448	1.490.000	2.275.968	31,5%	-13,9%
c) Altres ingressos de gestió	-	-	-	-	-
c1) Ingressos accessoris i altres de gestió corrent	-	-	-	-	-
f) Altres interessos i ingressos assimilats	831.003	364.643	945.724	127,9%	-12,1%
f1) Altres interessos	831.003	364.643	945.724	127,9%	-12,1%
6. Beneficis i ingressos extraordinaris	46.573	-	51.086	100,0%	-8,8%
d) Ingressos extraordinaris	46.573	-	51.086	100,0%	-8,8%
Desestalvi	-	-	-	-	-

Font: FEDA
(Imports en euros)

Quadre de finançament: estat d'origens i aplicacions de fons

	2008	2007
FONS APLICATS		
1. Recursos aplicats en operacions de gestió	35.256.450	33.051.583
a) Reducció d'existències	565.245	-
b) Aprovisionaments	25.845.946	24.957.995
c) Serveis exteriors	3.885.569	3.382.564
d) Tributs	12.285	3.356
e) Despeses de personal	4.871.851	4.620.522
f) Prestacions socials especials	69.145	70.279
h) Despeses financeres	-	69
i) Altres pèrdues de gestió	6.410	16.798
2. Pagaments pendents d'aplicació	-	-
a) Despeses anticipades fons de pensió	-	-
4. Adquisició i altres altes immobilitzat	36.119.708	16.326.342
b) Immobilitzats immaterials	480.816	157.649
c) Immobilitzats materials	35.375.716	16.168.693
d) Immobilitzacions financeres	263.176	-
6. Cancel·lacions de deute a llarg plaç	138.545	129.152
c) Altres conceptes	138.545	129.152
7. Provisions per riscos i despeses	94.075	88.015
8. Pagament de dividends	6.865.840	3.616.798
TOTAL APLICACIONS	78.474.619	53.211.891
Excés d'Orígens sobre Aplicacions		-478.767
FONS OBTINGUTS		
1. Recursos procedents d'aplicacions de gestió	53.633.524	51.629.599
a) Vendes	50.796.500	47.721.464
b) Augment d'existències de productes acabats	-	635.358
g) Ingressos financers	831.003	945.724
h) Altres ingressos de gestió	2.006.021	2.327.054
i) Provisions aplicades actives	-	-
3. Subvencions de capital	1.534.322	1.758.482
6. Deutes a llarg termini	250.608	219.418
c) Altres conceptes	250.608	219.418
7. Alienacions i altres baixes d'immobilitzat	-	-
c) Immobilitzat material	-	-
8. Traspàs a curt termini d'immobilitzacions	97.166	83.158
TOTAL ORÍGENS	55.515.620	53.690.658
Excés d'Aplicacions sobre Orígens	22.958.999	

Font: FEDA
(Imports en euros)

Variació del capital circulant

	2008	
	Augments	Disminucions
1. Existències	-	565.245
2. Deutors	557.342	-
a) Pressupostaris	557.342	-
b) No pressupostaris	-	-
c) Per administració de recursos per compte	-	-
3. Creditors	-	4.158.589
a) Pressupostaris	-	746.869
b) No pressupostaris	-	-
c) Per administració de recursos per compte	-	3.411.720
4. Inversions financeres temporals	-	20.190.000
7. Tresoreria	1.088.320	-
8. Ajustaments per periodificació	425.835	116.663
TOTAL	2.071.497	25.030.496
VARIACIÓ DEL CAPITAL CIRCULANT	-	22.958.999

	2007	
	Augments	Disminucions
1. Existències	635.358	-
2. Deutors	-	52.467
a) Pressupostaris	-	52.467
b) No pressupostaris	-	-
c) Per administració de recursos per compte	-	-
3. Creditors	-	3.285.649
a) Pressupostaris	-	3.117.468
b) No pressupostaris	-	-
c) Per administració de recursos per compte	-	168.181
4. Inversions financeres temporals	6.585.000	-
7. Tresoreria	-	3.768.169
8. Ajustaments per periodificació	364.694	-
TOTAL	7.585.052	7.106.286
VARIACIÓ DEL CAPITAL CIRCULANT	478.766	-

Font: FEDA
(Imports en euros)

Conciliació entre el resultat de l'exercici i el resultat procedent de les operacions

	2008	
	Augments	Disminucions
Resultat procedent de les operacions	18.377.073	-
- Dotació a les amortitzacions d'immobilitzats	-	-4.901.954
- Subvencions de capital traspassats al resultat	632.675	-
- Dotacions fons de pensions	-	-22.915
- Excedents provisió immobilitzats	-	-
- Dotació per ajust dels anticips	-	-26.489
- Benefici per baixa d'immobilitzat	-	-
- Dotació per consums d'empleats	-	-25.494
TOTAL	632.675	-4.976.852
Resultat de l' exercici	14.032.896	

Font: FEDA
(Imports en euros)

Conciliació entre el resultat economicopatrimonial i el resultat pressupostari. Exercici 2008.

Resultat pressupostari	-23.305.432
Despeses pressupostàries (incloses en el resultat pressupostari i no en el financer)	
(+) Inversions	35.312.610
(+) Dividends	6.865.840
(+) Prestacions socials	94.075
(+) Devolució de dipòsits	138.545
(+) Inversions financeres	263.176
	42.674.246
Ingressos pressupostaris (Inclosos en el resultat pressupostari i no en el financer)	
(-) Serveis nous a l'abonat reals	-1.115.206
(-) Dipòsits rebuts	-250.608
	-1.365.814
Despeses econòmiques (incloses en el resultat financer i no en el pressupostari)	
(-) Amortitzacions	-4.901.954
(-) Despeses excepcionals	-31.904
(-) Despesa corrent fons pensions	-69.115
(-) Despesa financera fons pensions	-22.915
(-) Ajustament bestreta	-26.489
(-) Diferència periodificacions despeses corrents	-9.186
(-) Material per producció d'immobilitzat	-911.402
(-) Variació d'estocs	-565.245
	-6.538.209
Productes econòmics (inclosos en el resultat financer i no en el pressupostari)	
(+) Serveis nous a l'abonat (sense periodificacions)	632.675
(+) Producció immobilitzat	1.959.448
(+) Ingressos excepcionals	46.573
(+) Variació d'estocs	-
(+) Transfer despeses	-
(+) Subministrat no facturat	-70.592
	2.568.104
Resultat financer	14.032.896

Font: FEDA
(Imports en euros)

De la revisió dels estats i comptes retuts es desprenen les següents observacions:

Aplicació del Pla general de comptabilitat pública

El Pla general de comptabilitat pública del Principat d'Andorra és d'obligatori compliment, en els termes previstos per la Llei general de les finances públiques. L'entitat ha efectuat per a l'exercici 2008, una presentació dels estats i comptes anuals d'acord amb el que preveu el Pla general de comptabilitat pública.

Tanmateix, durant l'exercici, no utilitza les parts segona i tercera del pla en la seva integritat, és a dir, la totalitat del quadre de comptes i les definicions i relacions comptables, previstes en el mateix.

2.3.1. Immobilitzat

Els moviments d'immobilitzat que s'han produït durant l'exercici es resumeixen de la següent manera:

QUADRE	FIX 01/01/2008	EN CURS 01/01/2008	ALTES 2008	TRASPASSOS 2008	BAIXES 2008	ACTIU TOTAL 2008	FIX 31/12/2008	EN CURS 31/12/2008
Immobilitzat immaterial	6.803.407	270.885	480.816	914.667	-29.651	8.440.123	8.440.123	-
Terrenys	4.445.031	90.420	284.451	-56.665	-	4.763.237	4.445.031	318.206
Edificis	19.620.702	926.203	1.964.419	-63.966	-	22.447.359	20.295.661	2.151.698
Infraestructures	11.344.011	2.003.721	12.153.709	-	-153.393	25.348.048	12.212.857	13.135.192
Alta tensió	8.382.994	3.536.736	2.417.784	-825.898	-	13.511.617	8.581.531	4.930.085
Telecontrol i mesura	2.828.314	13.734	62.979	-	-	2.905.027	2.889.369	15.658
Equips electromecànics	17.615.455	3.018.957	5.187.262	-4.624	-	25.817.051	18.597.665	7.219.386
M.T.	24.720.976	710.260	1.299.664	-	-1.123.204	25.607.697	25.284.235	323.461
E.T.	13.361.440	204.210	493.287	5.574	-702.901	13.361.611	13.229.633	131.978
B.T.	9.075.813	292.404	610.594	-5.574	-376.824	9.596.414	9.505.410	91.003
Quadres i comptadors	4.720.072	114.770	702.090	-	-349.681	5.187.251	5.131.984	55.267
Dispatching	193.079	7.750	3.929	-	-	204.758	204.758	-
E.T.R	20.008.918	4.064.798	10.107.601	-36.784	-163.587	33.980.946	20.024.781	13.956.165
Altres immobilitzats	2.657.644	4.975	568.212	73.269	-205.708	3.098.394	3.098.394	-
TOTAL IMMOBILITZAT	145.777.857	15.259.824	36.336.799	-	-3.104.947	194.269.532	151.941.434	42.328.099

Font: Font FEDA
(Imports en euros)

Els moviments de les amortitzacions que s'han produït durant l'exercici es resumeixen de la següent manera:

	Amort. 01/01/2008	Dotacions 2008	Baixes 2008	Amort. 31/12/2008
Immobilitzat immaterial	6.074.036	577.458	-29.651	6.621.843
Terrenys	-	-	-	-
Edificis	4.003.487	411.663	-	4.414.610
Infraestructures	5.245.861	171.786	-31.049	5.386.598
Alta tensió	7.115.414	84.404	-	7.199.818
Telecontrol i mesura	1.122.351	90.534	-	1.212.885
Equips electromecànics	7.998.047	587.668	-	8.585.716
M.T.	15.893.105	607.434	-1.123.204	15.377.335
E.T.	9.677.321	264.060	-702.901	9.238.481
B.T.	5.424.817	250.932	-376.824	5.298.925
Quadres i comptadors	2.494.222	165.094	-155.345	2.503.971
Dispatching	142.536	3.003	-	145.539
E.T.R	9.799.560	1.006.928	-	10.806.487
Altres immobilitzats	2.060.659	420.990	-205.708	2.276.482
TOTAL AMORTITZACIÓ	77.051.415	4.641.954	-2.624.680	79.068.689

Font: Elaboració pròpia a partir d'informació de FEDA
(Imports en euros)

2.3.2. Immobilitzat financer

Els moviments de l'immobilitzat financer es resumeixen de la manera següent:

Inversions financeres permanents	Saldo a 31/12/2007	Altes	Baixes	Saldo a 31/12/2008
Cartera de valors	2.249.016	263.176	-	2.512.192
Total	2.249.016	263.176	-	2.512.192

Font: Elaboració pròpia a partir d'informació de FEDA
(Imports en euros)

De la revisió de l'immobilitzat financer es desprèn la següent observació:

Inversió financera a CTRASA

El valor de la participació de l'entitat en la societat CTRASA comptabilitzat a 31 de desembre de 2008 és de 2.500.172 euros mentre que, en canvi, el valor teòric comptable d'aquesta participació a 31 de desembre de 2008 és de 2.215.524 euros. Per tant, al tancament de l'exercici, el valor de la participació estaria sobrevalorat en 284.648 euros.

2.3.3. Existències

A 31 de desembre de 2008 l'epígraf d'existències presenta el següent desglossament:

Descripció	Saldo a 31/12/2008	Saldo a 31/12/2007	Variació
Materials per a consum i reposició	1.600.623	2.165.868	-565.245
Provisió per a depreciació d'existències	-	-	-
Total	1.600.623	2.165.868	-565.245

Font: Elaboració pròpia a partir d'informació de FEDA
(Imports en euros)

De la revisió d'aquest apartat en deriven les següents observacions:

Compres de material

Les compres de material no associades inicialment a un projecte d'inversió o a manteniment no són imputades al pressupost en el moment de l'adquisició sinó en el moment en què surten del magatzem per la seva utilització. Així, per a l'exercici de 2007 el major import de despeses del compte de resultats en relació al que s'ha imputat al pressupost ha estat de 1.476.647 euros. Aquesta pràctica és contrària al que disposa l'article 31 LGFP, la qual requereix que les despeses siguin finançades amb càrrec a les previsions dels respectius pressupostos des del moment en què la despesa s'autoritza. A la vegada, aquesta pràctica no permet garantir l'acompliment del principi d'especialitat quantitativa requerit a l'article 15 de la Llei.

Provisió per a depreciació d'existències

S'ha observat que FEDA manté existències de molt baixa rotació, sobre les quals, a 31 de desembre 2008 no es fa cap provisió per a depreciació. Es recomana a l'entitat dotar, al tancament de l'exercici, una provisió per depreciació del valor d'aquelles existències sobre les quals hi hagi una probabilitat baixa de ser utilitzades. D'acord amb les nostres estimacions, l'import de les existències susceptibles de ser provisionades és de 255 milers d'euros.

2.3.4. Deutors

El desglossament de l'epígraf de deutors segons el balanç de situació retut es resumeix en el quadre següent:

Descripció	Saldo a 31/12/2008	Saldo a 31/12/2007
Clients directes	3.451.206	2.820.386
Energia pendent de facturar	1.530.708	1.601.300
Clients morosos	62.581	48.823
Provisió per insolvències	-16.644	-
Total	5.027.851	4.470.509

Font: Elaboració pròpia a partir d'informació de FEDA
(Imports en euros)

De la revisió realitzada de l'àrea es destaquen les següents observacions:

Pendent de cobrament de Nord Andorra

L'entitat té com a pendent de cobrament, en el cas de la distribuïdora d'energia Nord Andorra, un import de 64.641 euros corresponent a la regularització per diferències de preus en el càlcul del cànon sobre el terme de potència per al període de 2005 fins a l'agost del 2008. A data del present informe no s'ha obtingut resposta de Nord Andorra així com tampoc s'ha pogut observar el seu posterior cobrament. Aquest deute tributari no ha estat liquidat al Govern d'Andorra.

2.3.5. Inversions financeres temporals

El detall de l'import d'aquest apartat és el següent:

Descripció	Saldo a 31/12/2008	Saldo a 31/12/2007
Dipòsits bancaris	5.650.000	25.840.000
Total	5.650.000	25.840.000

Font: Elaboració pròpia a partir d'informació de FEDA
(Imports en euros)

2.3.6. Tresoreria i comptes financers

El quadre adjunt recull la situació de la tresoreria al tancament de l'exercici:

Descripció	Saldo a 31/12/2008	Saldo a 31/12/2007
Caixa	4.406	4.076
Comptes corrents	3.817.510	2.729.520
Total	3.821.916	2.733.596

Font: Elaboració pròpia a partir d'informació de FEDA
(Imports en euros)

L'entitat ha presentat el següent compte de tresoreria:

Descripció	
Saldo tresoreria 31-12-2007	28.573.596
Pagament de pressupost 2008	-69.853.259
Cobraments de pressupost 2008	52.435.975
Operacions extrapressupostàries 2008	-1.684.395
Total	9.471.916
Saldo de tresoreria 31-12-2008	9.471.916

Font: FEDA
(Imports en euros)

2.3.7. Fons propis

El desglossament de l'epígraf de fons propis segons el detall dels comptes retuts és el següent:

Concepte	Reserves	Resultat de l'exercici	Dividends acompte	Total
Saldo al 31/12/07	84.763.098	12.886.135	-	97.649.232
Distribució resultats exercici 2007:				
A reserves	9.020.295	-9.020.295	-	-
A dividends	-	-3.865.840	-	-3.865.840
Pèrdues i guanys	-	14.032.896	-	14.032.896
Dividend a compte	-	-	-3.000.000	-3.000.000
Saldo al 31/12/08	93.783.393	14.032.896	-3.000.000	104.816.289

Font: Elaboració pròpia a partir d'informació de FEDA
(Imports en euros)

2.3.8. Ingressos a distribuir en diversos exercicis

Les variacions que s'observen en els corresponents comptes comptables han estat:

Descripció	Saldo a 31/12/2007	Altes	Traspàs a resultats	Saldo a 31/12/2008
Ingressos a distribuir en diversos exercicis	8.905.191	1.534.322	-632.675	9.806.838
Total	8.905.191	1.534.322	-632.675	9.806.838

Font: Elaboració pròpia a partir d'informació de FEDA
(Imports en euros)

2.3.9. Provisions per riscos i despeses

A 31 de desembre de 2008, l'import de les provisions per a riscos i despeses presenten el següent detall:

Descripció	Saldo a 31/12/2007	Altes	Baixes	Saldo a 31/12/2008
Provisió fons de pensions	2.107.091	22.915	-94.075	2.035.931
Provisió consum empleats	169.578	25.494	-	195.072
Provisió grans reparacions	520.000	260.000	-	780.000
Provisió per contenciosos	30.000	-	-	30.000
Total	2.826.669	308.409	-94.075	3.041.003

Font: Elaboració pròpia a partir d'informació de FEDA
(Imports en euros)

De la revisió d'aquest apartat en sorgeixen l'observació següent:

Provisió per contenciosos

A 31 de desembre de 2008 l'entitat té dotada una provisió per contenciosos per un import de 30.000 euros corresponent a una demanda laboral interposada per un ex-treballador. La reclamació efectuada per aquest ex-treballador en concepte d'indemnització ascendeix a 300.369 euros i per tant l'import dotat podria ser insuficient. Segons resposta rebuda de l'advocat s'espera que en el cas de prosperar la demanda la condemna a FEDA ho seria per una suma inferior a la reclamada.

2.3.10. Deutes a llarg termini

Els moviments d'aquest compte es mostren en la següent taula:

Descripció	Saldo a 31/12/2007	Altes	Baixes	Regularitzacions	Saldo a 31/12/2008
Bestretes de clients	916.880	277.414	-112.373	-26.489	1.055.432
Total	916.880	277.414	-112.373	-26.489	1.055.432

Font: Elaboració pròpia a partir d'informació de FEDA
(Imports en euros)

2.3.11. Creditors a curt termini

Aquesta rúbrica comptable presenta el següent detall a 31 de desembre de 2008:

	31/12/2008	31/12/2007
Creditors	15.917.497	11.758.909
1. Creditors pressupostaris	10.754.254	10.007.383
Proveïdors	6.420.550	6.206.391
Factures no rebudes	4.227.456	3.684.317
Embalatges i envasos	-16.436	-10.350
Deutes servituds	523	639
Retenció cotització salarial	41.234	39.152
CASS	80.927	75.061
Retenció mútua interna	-	12.173
3. Creditors per administració de recursos per compte d'altres ens públics	2.163.243	1.751.523
Cànon Govern	1.684.395	1.416.188
Ministeri Finances creditor impostos indirectes	478.848	335.335
4. Dividends a pagar	3.000.000	-
Ajustaments per periodificació	255.419	681.254
Total	16.172.916	12.440.163

Font: Elaboració pròpia a partir d'informació de FEDA
(Imports en euros)

De la revisió d'aquest apartat en sorgeixen les observacions següents:

Despeses meritades no registrades

De la circularització efectuada a proveïdors s'ha detectat l'existència d'un passiu omès en els comptes per import de 100.518 euros en relació al proveïdor Electricité de France, que té el seu origen en una clàusula contractual en què s'estableix el compromís d'uns consums mínims als que FEDA no va arribar pel període juliol i agost de 2008. Durant l'exercici 2009 s'arriba a un acord amb el proveïdor i en data 27 de març de 2009 es fa efectiu el pagament per un import final de 80.518 euros.

Factures no rebudes

De la revisió efectuada es desprèn que s'ha donat el tractament de despesa del pressupost a aquelles quantitats comptabilitzades en concepte de factures de proveïdors pendents de rebre. D'acord amb el principi d'annualitat regulat a l'article 14 i els procediments de gestió regulats a l'article 31.d) de la LGFP l'entitat no hauria de reconèixer aquestes obligacions. A 31 de desembre de 2008, el saldo del compte era de 4.227.456 euros, dels quals, 3.282.012 euros es liquiden abans del 31 de gener de 2009, per la qual cosa s'ha imputat indegudament al pressupost de despeses per un import de 945.444 euros.

Ajustaments per periodificació

Els treballs per compte de clients corresponents a l'extensió o modificació de la xarxa de distribució que queden incorporats a l'immobilitzat de FEDA es comptabilitzen, quan entren en funcionament, al compte corresponent de l'immobilitzat amb contrapartida a ingressos a distribuir en diferents exercicis. Mentre la inversió no està en ús, es comptabilitza amb càrrec al compte d'immobilitzat en curs i amb contrapartida al compte d'ajustaments per periodificació. A 31 de desembre de 2008 els treballs en curs per compte de clients pendents de finalitzar ascendeixen a un import de 246.232 euros.

Atesa la naturalesa de l'operació, aquests imports haurien de figurar, també, en el compte d'ingressos a distribuir en diferents exercicis, malgrat no es comenci a aplicar a resultats fins l'entrada en funcionament de la inversió.

Comptabilització dipòsit lliurat a un proveïdor

A 31 de desembre de 2008 l'entitat té comptabilitzat per 430.000 euros un dipòsit constituït a favor d'Electricité de France (en compliment del clausulat del contracte de subministrament d'electricitat) com una partida que minora l'epígraf de creditors. Donada la seva naturalesa considerem que l'entitat hauria de comptabilitzar aquest dipòsit dins de l'apartat de dipòsits constituïts a curt termini de l'actiu.

2.4. Romanent de tresoreria

Els imports retuts en aquest document per FEDA són els que a continuació figuren:

ESTAT DEL ROMANENT DE TRESORERIA. EXERCICI 2008		
	2008	
Estat del romanent de tresoreria		
1 (+) Drets pendents de cobrament		3.371.982
(+) del pressupost corrent	3.434.562	
(+) de pressupostos tancats		
(+) d'operacions no pressupostàries		
(-) de cobrament dubtós	62.581	
(-) drets cobrats pendents d'aplicació definitiva	-	
2 (-) Obligacions pendents de pagament		15.917.497
(+) del pressupost corrent	13.353.173	
(+) de pressupostos tancats	879.929,18	
(+) d'operacions no pressupostàries	1.684.395	
(-) obligacions pagades pendents d'aplicació definitiva		
3 (+) Fons líquids		9.471.916
I. Romanent de tresoreria afectat		37.513.798
II. Romanent de tresoreria no afectat		-40.587.398
III. Romanent de tresoreria total (1-2+3)		-3.073.600

Font: FEDA
(Imports en euros)

De la fiscalització efectuada es desprenen les següents incidències:

Romanent de tresoreria afectat

S'ha considerat com a romanent de tresoreria afectat la totalitat dels crèdits reconduïts de l'exercici 2007 al 2008, sense que es coneguin els motius que ho justifiquen. De la revisió efectuada no se'n desprèn que l'entitat obtingui ingressos amb caire finalista que ens permetin parlar de romanent de tresoreria afectat.

L'entitat hauria de considerar afectat aquella fracció del seu romanent que prové d'ingressos de caire finalista que, a la data del tancament resten pendents d'aplicar, així com aquell romanent que, per mandat normatiu, l'entitat ha de destinar a una finalitat específica.

Proveïdors factures pendents de rebre

Com es detalla a la nota 2.3.11, l'entitat enregistra en el seu pressupost les despeses suportades, pendents de rebre la factura a la data del tancament de l'exercici. L'import a 31 de desembre de 2008 era de 945.444 euros. Derivat de l'anterior, aquest import figura a l'estat del romanent de tresoreria com a despeses pendents de pagament, quan no era procedent fer-ho.

Drets pendents de cobrament

Contràriament al requerit pel PGCP, els drets pendents de cobrament no es presenten diferenciant els que provenen del pressupost corrent, dels saldos que tenen el seu origen en l'execució de pressupostos anteriors, i dels que tenen naturalesa no pressupostària.

Romanent de tresoreria negatiu

Corregit el saldo del romanent de tresoreria per l'incidència detallada anteriorment, en resulta un import de romanent de tresoreria total negatiu de 2.128.156 euros. A aquesta situació cal afegir que el resultat pressupostari que l'entitat ha retut és negatiu de 23.305.432 euros i el fons de maniobra que deriva del balanç de la societat és també negatiu en 69.632 euros.

Es recomana que l'entitat adopti mesures de sanejament financer que li evitin possibles dificultats de tresoreria a mig termini.

2.5. Contractació pública

De la revisió que s'ha dut a terme relativa a la licitació i execució dels contractes administratius s'ha observat el següent:

Contractacions sense imputació pressupostària de la despesa

És pràctica de l'entitat la licitació de contractacions de subministraments en que la fiscalització sobre la disponibilitat pressupostària i la seva imputació a pressupost es realitza en el moment en que els materials adquirits surten del magatzem de l'entitat per ser consumits, o bé en el moment d'aprovació dels projectes definitius, i no prèviament a l'adjudicació d'aquests contractes com estableix l'article 31.1.b) de la Llei de les finances públiques. De la revisió efectuada, almenys, s'ha seguit aquesta pràctica en les licitacions del cable de mitjana tensió, per import de 1.102.239 euros.

3. OBSERVACIONS I RECOMANACIONS

Relatives a la comptabilitat pública

- La participació financera que FEDA té en la societat CTRASA estaria sobrevalorada en 284.648 euros atenent al valor net comptable de les accions al tancament de l'exercici. (nota 2.3.2)
- S'ha observat que FEDA manté existències de molt baixa rotació, sobre les quals, a 31 de desembre 2008 no es fa cap provisió per a deprecació. L'import de les existències susceptibles de ser dotades s'ha estimat en 255 milers d'euros. (nota 2.3.3)

4. OBSERVACIONS I RECOMANACIONS D'ANYS ANTERIORS

Les observacions i recomanacions formulades en exercicis anteriors, que deriven de fets que segueixen pendents o de pràctiques que s'han mantingut en aquest exercici, amb les corresponents matisacions o actualitzacions en el cas que n'hi hagi, es recullen a continuació:

Relatives a la comptabilitat pública

- Els comptes retuts per FEDA no presenten la totalitat de la informació requerida per l'article 48 de la LGFP donat que la liquidació pressupostària no informa de les fases de cobrament de les operacions de l'estat d'ingressos del pressupost i no aporta detalls de la fase de pagament efectiu de l'estat de despeses del pressupost. (nota 1.5)
- Com es detalla a la nota 2.1.2, s'han tramitat modificacions pressupostàries per import de 30.463.420 euros per les quals no s'ha previst un finançament adequat.
- La liquidació del pressupost de FEDA no inclou la informació, requerida per l'article 14 de la LGFP en relació al principi d'annualitat, relativa als drets cobrats i a les obligacions pagades fins el 31 de gener de 2009, corresponents a ingressos i despeses generats fins el 31 de desembre de 2008. (nota 2.2)
- Les compres dels materials no associades inicialment a un projecte s'administren pels magatzems de l'entitat i no s'imputen al pressupost fins al moment de ser consumides, contràriament al requerit a l'article 31 LGFP. (nota 2.3.3)
- El Pla general de comptabilitat pública del Principat d'Andorra és d'obligatori compliment, en els termes previstos per la Llei general de les finances públiques. FEDA ha efectuat per l'exercici 2008, una presentació dels estats i comptes anuals segons preveu el Pla general de comptabilitat pública. Tanmateix, durant l'exercici, no utilitza les parts segona i tercera del pla en la seva integritat, és a dir, la totalitat del quadre de comptes i les definicions i relacions comptables, previstes en el mateix. (nota 2.3)

- L'entitat ha donat el tractament de despeses del pressupost a aquelles operacions meritades les quals es trobaven, al tancament de l'exercici, pendents de rebre la factura. Atinent al principi d'annualitat regulat a l'article 14 de la LGFP, aquestes operacions han de ser imputades al pressupost de l'exercici en el qual es reconeixen. L'import d'aquestes operacions és de 945.444 euros. Conseqüència de la pràctica incorrecta que s'ha descrit, aquesta quantitat figura com a pendent de pagament a l'estat del romanent de tresoreria, quan no era procedent fer-ho. (notes 2.3.11 i 2.4)
- S'ha considerat com a romanent de tresoreria afectat la totalitat dels crèdits reconduïts de l'exercici 2007 al 2008, sense que es coneguin els motius que ho justifiquen. L'entitat hauria de considerar afectat aquella fracció del seu romanent que prové d'ingressos de caire finalista que, a la data del tancament, restin pendents d'aplicar, així com aquell romanent que, per mandat normatiu, l'entitat ha de destinar a una finalitat específica,. (nota 2.4)

Relatives a la contractació

- L'entitat ha efectuat contractacions de subministraments en què la fiscalització sobre la disponibilitat pressupostària i la seva imputació a pressupost es realitza en el moment en què els materials adquirits surten del magatzem de l'entitat per ser consumits, o bé en el moment d'aprovació dels projectes definitius, i no prèviament a l'adjudicació d'aquests contractes com estableix l'article 31.1.b) de la LGFP. (nota 2.5)

Altres aspectes a destacar

- Com es detalla a la nota 2.2.1, no es disposen de mecanismes de supervisió i seguiment del cànon pel consum d'energia elèctrica dels abonats que reben subministraments d'entitats de distribució diferents de FEDA que permetin manifestar-nos sobre la raonabilitat i integritat dels mateixos.

5. CONCLUSIONS

De les verificacions efectuades d'acord amb procediments d'auditoria es desprèn que, excepte per les conseqüències que es deriven de les observacions contingudes en els apartats 3 i 4, i subjecte a les limitacions esmentades a la nota 1.5, els comptes anuals sotmesos a fiscalització expressen, en tots els aspectes significatius, la imatge fidel del patrimoni i de la situació financera de Forces Elèctriques d'Andorra a 31 de desembre de 2008, dels resultats de les seves operacions i dels recursos obtinguts i aplicats, i de l'execució del pressupost d'ingressos i despeses corresponents a l'exercici anual acabat en la mateixa data i contenen, juntament amb la memòria que els acompanya, la informació necessària i suficient per la seva interpretació i comprensió adequada, de conformitat amb els principis i normes comptables generalment acceptats recollits a la LGFP i al PGCP, i guarden uniformitat amb els aplicats en l'exercici anterior.

També es desprèn que, excepte pels aspectes descrits en el cos de l'informe, FEDA ha complert de forma raonable amb la legislació bàsica relativa a l'administració i control dels fons públics que li és aplicable per l'exercici anual acabat el 31 de desembre de 2008.

6. AL·LEGACIONS

D'acord amb allò que preveuen els articles 3 i 10 de la Llei del Tribunal de Comptes es va trametre a FEDA el present informe per tal que pogués presentar les al·legacions que considerés oportunes.

Es transcriu a continuació la resposta rebuda:

Sr. Carles SANTACREU
President del Tribunal de Comptes

Carrer Sant Salvador, 10
Ed. Plaza – 3r 7a –

ANDORRA LA VELLA

Ref.: núm. 0264/2010 – DGAM/am

Encamp, 19 de maig del 2010

Distingit senyor,

Amb el seu escrit de 26 d'abril, recollit el dia 28 d'abril a les seves dependències, hem rebut l'informe corresponent a la liquidació de comptes de FEDA de l'exercici 2008.

Amb la present em plau adjuntar-vos un document amb les nostres al·legacions a l'esmentat informe.

Aprofito l'avinentesa per a saludar-vos en atentament.

A. MOLES
Director General

Al·legacions referents a les observacions corresponents a l'exercici 2008

Observacions relatives a la comptabilitat pública

Al·legacions al punt 1

En el moment en què FEDA disposi dels comptes auditats de CTRASA per a l'exercici 2009, si existeix una diferència entre el valor de la participació de FEDA en la societat i el valor teòric comptable, es dotarà la provisió corresponent en el tancament de l'exercici 2010.

Al·legacions al punt 2

Cada any es realitza un llistat de les existències de magatzem per les quals no hi ha hagut rotació durant l'exercici per tal de comprovar-ne l'obsolescència.

Tot aquell material que serveixi per a reemplaçar elements de l'immobilitzat que es poden avariar es manté en l'estoc encara que la seva rotació sigui molt baixa.

No obstant això, per tots aquells elements que es poden qualificar de peces de recanvi amb molt poca rotació, es dotarà una provisió per depreciació d'existències per valor equivalent a l'import d'aquests elements en el tancament de l'exercici 2010.

D'altra banda, els elements de l'estoc obsolets per canvi tecnològic es donen de baixa sistemàticament de l'estoc de magatzem.

Observacions i recomanacions d'anys anteriors

Observacions relatives a la comptabilitat pública

Al·legacions al punt 1

Seguint les recomanacions del Tribunal de Comptes, FEDA ha incorporat la informació requerida per l'article 48 de la LGFP en el tancament de l'exercici 2009.

Al·legacions al punt 2

La memòria del pressupost de FEDA per a l'exercici 2008 preveia unes necessitats de finançament de 10 milions d'euros, motiu pel qual FEDA va contractar una pòlissa de crèdit amb un límit de 10 milions d'euros.

Donat que durant l'exercici 2008 es va liquidar molta menys despesa de la que estava prevista en el pressupost definitiu (reconduccions i ampliacions de crèdit incloses), el dèficit real de finançament era, en tot moment, inferior al límit de 10 milions d'euros de la pòlissa de crèdit.

Al·legacions al punt 3

FEDA va tenir en compte en el tancament de l'exercici 2009 aquesta observació realitzada pel Tribunal de comptes en l'informe relatiu als treballs de fiscalització corresponents al tancament de l'exercici 2007, en relació als drets cobrats i les obligacions pagades fins el 31 de gener del 2008.

Al·legacions al punt 4

Les compres de material de magatzem d'ús freqüent que s'empren en petits projectes de la xarxa de distribució de FEDA, no s'imputen en el moment de la compra ja que no estan afectats a un projecte en concret, sinó que responen a una gestió habitual d'un magatzem com el de FEDA de disposar d'estocs mínims de cada un d'aquests materials per tenir-ne disponibilitat en tot moment, per tal de no endarrerir la capacitat de resposta davant de noves demandes de clients o en el cas d'avaries i manteniments.

Per altra part, aquests materials poden ser liquidats en 4 posicions (14 subconceptes pressupostaris diferents) en el moment del seu consum dins un projecte d'inversió o ordre de manteniment. Aquestes possibles imputacions pressupostàries són:

1. Inversions a càrrec de FEDA (subconceptes 60349, 60350, 60351 i 60352)
2. Inversions a càrrec de client (subconceptes 60366, 60367, 60368 i 60369)
3. Manteniment a càrrec de FEDA o a demanda de clients (subconceptes 21340, 21350, 21360, 21370 i 21392)
4. Reparacions per avaries (subconcepte 21391)

No és possible conèixer, en el moment de comprar el material destinat a cobrir l'estoc mínim de magatzem, quina serà la seva imputació definitiva. És per aquest motiu que s'imputa en el moment de realitzar la sortida del material de magatzem.

Al·legacions al punt 5

Els quadres de comptes utilitzats per FEDA es van originar l'any 1988, és a dir ben abans l'aprovació del Pla general de comptabilitat pública, de 27 de gener de 1999 (PGCP) i segueixen des de llavors el Pla comptable francès i per això la nomenclatura utilitzada no coincideix del tot amb la del PGCP.

Nogensmenys, les relacions comptables han estat ajustades al PGCP des de la seva aplicació respectant les definicions que figuren en la tercera part del PGCP.

Al·legacions al punt 6

Les factures pendents de rebre a 31 de desembre de 2008 que corresponien a despeses meritades durant l'exercici i per les quals es va rebre la factura abans del 31 de gener del 2009, es van liquidar en el pressupost de l'exercici 2008, tal com ho estableix l'article 14 de la Llei general de les finances públiques, modificat per la Llei 6/2006, de 21 de febrer de 2006.

Les despeses corresponents a despeses meritades comptablement en l'exercici 2008, segons recepció de mercaderies o de serveis, s'han imputat al pressupost 2008 seguint el mateix criteri.

A efectes de l'estat de romanent de tresoreria, l'import de totes aquestes despeses registrades comptablement com a pendents de rebre la factura, generen una obligació pendent de pagament a 31 de desembre de 2008. Per aquest motiu figuren com a despeses pendent de pagament a 31 de desembre de 2008 en l'estat de romanent de tresoreria.

Al·legacions al punt 7

Es tindrà en compte aquesta observació sobre el romanent de tresoreria afectat en el tancament de l'exercici 2010.

Observacions relatives a la contractació

Al·legacions al punt 1

Les compres de material de magatzem d'ús freqüent que s'empren en petits projectes de la xarxa de distribució de FEDA, no s'imputen en el moment de la compra ja que no estan afectats a un projecte en concret, sinó que responen a una gestió habitual del magatzem de FEDA de disposar d'estocs mínims de cada un d'aquests materials per tenir-ne disponibilitat en tot moment.

El cable de mitjana de tensió, citat pel Tribunal de comptes en la nota 2.5, és un exemple de material d'ús freqüent i pel qual és necessari disposar sempre d'estocs mínims per tal de poder satisfer qualsevol demanda de clients o per reparar qualsevol avaria.

Tanmateix, la imputació a pressupost de tot aquest material de magatzem es realitza en el moment de la seva sortida del magatzem, tant si la sortida de magatzem és generada per una ordre d'inversió o de manteniment. En aquests casos, la compra de material no està imputada a cap posició pressupostària perquè es tracta de comandes derivades d'un "contracte marc" de subministrament de material per al magatzem.

No obstant això, si bé la imputació a pressupost d'aquest material es realitza a la sortida del magatzem en la fase de liquidació, les fases d'autorització i de compromís de despesa s'imputen al pressupost segons una estimació percentual determinada en funció del destí final d'aquestes mercaderies.

Altres aspectes a destacar

El procediment per a la declaració del cànon sobre el consum d'electricitat està desenvolupat pel Reglament de l'esmentada Llei, de 4 de setembre de 1995. L'article 6.2 d'aquest reglament estableix que *"FEDA ha d'incloure en les facturacions periòdiques de subministrament d'energia elèctrica a aquestes entitats (les altres distribuïdores), l'estimació del cànon que aquestes entitats han d'aplicar als seus usuaris, les quals el fan efectiu a FEDA conjuntament amb l'import de la facturació"* i estableix també el procediment per a obtenir aquesta estimació (art. 6.3). És en aplicació d'aquestes normes que FEDA factura a les altres distribuïdores una estimació del cànon.

D'acord amb l'article 7 del mateix reglament, FEDA ha de rebre la declaració-resum de les altres distribuïdores el mes de gener de cada any, i ha de presentar al Ministeri de Finances la seva declaració-resum de l'any, acompanyada de les de les altres distribuïdores, durant la primera quinzena del mes de febrer de cada any.

Si alguna de les entitats distribuïdores no lliura a FEDA la declaració-resum de l'any, o si la lliura en forma incorrecta o inadequada, FEDA no té cap mitjà per a exigir-li que esmeni aquest incompliment. Les facultats d'inspecció, control i eventual sanció corresponen exclusivament al Ministeri de Finances.

Per tant, lliurant la seva declaració-liquidació i annexant-hi aquelles altres que li hagin estat lliurades per les entitats distribuïdores, FEDA compleix amb les obligacions que la Llei i el Reglament del cànon sobre el consum d'electricitat li imposen.

Encamp el 19 de maig del 2010

Albert Moles
Director General

7. OBSERVACIONS COMPLEMENTÀRIES

El Tribunal de Comptes ha analitzat les al·legacions presentades i entén que no modifiquen els plantejaments evocats en el cos de l'informe, ni aporten cap informació complementària que permeti modificar les observacions i conclusions a les quals ha arribat el Tribunal després de l'examen de la documentació aportada durant els treballs de camp.